

[Povl Brøndsted]

mulingen i første omgang måske nok overraskende, da det er en anden indfaldsvinkel end den, der har været fremherskende i de spørgsmål, der er rejst hidtil, og i den debat, der er ført siden juleprædikenen.

For det andet er det fremgået af de spørgsmål, vi har mødt i kirkeudvalget, og de udtalelser, forespørgerne og kredsen omkring forespørgerne har formuleret, at hele problemstillingen var og er så forenklet, at man faktisk har troet, at man kunne stille spørgsmål om disse sager sådan, at ministeren kunne sætte sig hen og bare krydse ja eller nej eller ved ikke på de rejste spørgsmål. Så firkantet, så enkelt er spørgsmålet ikke.

Men fru Margrete Auken ville have denne forespørgselsdebat; det har været et klart mål. Fra venstres side er vi ikke imod, at vi får lejlighed til at drøfte folkekirkens forhold i folketinget, tværtimod, men med folketingsdebatten om folkekirkens situation, som vi havde den 12. marts 1981, i erindring kan den mistanke opstå, at forespørgerne søger en situation, hvor SF ved bevidst fejlfortolkning og indviklethed beskylder ministeren for at ville noget andet, end ministeren på noget tidspunkt har sagt at hun ville, nemlig at hun skulle ville en statskirke. På den baggrund kunne SF fra 12. marts 1981 fremsætte en ny kirkepolitik. Her har vi nok forklaringen på, at vi ikke behøver at være overraskede over, at debatten er rejst og rejst på denne måde, for der er røster om, at man vil have en ny kirkeopfattelse. Der er også noget bemærkelsesværdigt ved, at det ikke er de mange præster og de mange menighedsrådsmedlemmer og -formænd, der har taget del i diskussionen, efter at den er blevet drejet, sådan som bl.a. fru Margrete Auken har været med til det. Det er en lille kreds, der repræsenterer de specifikke interesser, som fru Margrete Auken står for.

Det var fru Hanne Engbergs tale på SFs vegne under debatten i 1981, der var den store overraskelse. Det var en ny kirkepolitik fra SFs side, og den talte om det ønskelige i en kirkekamp, og den omtalte folkekirkens død. Det næste skridt er måske så det, der skal lægges op til her: en indsats for at skille stat og kirke, skabe en synodekirke, en bispekirke.

Kirkeministeren har med sin tale i dag klart bekræftet, at folkekirkens hidtidige stilling er uændret. Udtalelsen af 30. januar

1984, underskrevet af 9 af vore biskopper og kirkeministeren, bekræfter, at denne folkekirke ikke er en bispekirke og ikke er en statskirke, hverken-eller, både-og. Nej, det er den danske folkekirke. Én af 10 bisper ville ikke erkende denne uændrede situation, og SF og støttekredsen fortsatte politiseringen og forsvarede dette.

Venstre ser ingen ændring i den folkekirkelige placering, og venstre ønsker ingen ændring. Det har altid været godt for den danske folkekirke, at ingen har hængt sig i for faste fortolkningsspørgsmål. Det har været en styrke, at fortolkningen er opfattet i relation til den aktuelle situation og de aktuelle begivenheder. Det generelle og firkantede vil dræbe frihedens eksistens og dermed folkekirken.

Denne debat er i høj grad et spørgsmål om folkekirkens frihed og personlig forståelse af den aktuelle situation for folkekirken. Vi er ude på vurderingens overdrev, og her har debatten bølget indtil i dag. Fru Margrete Auken dramatiserer denne sag mere, end rimeligt er, og ud fra helt klare målsætninger. Vil fru Margrete Auken have faste normer for, hvorfra og hvortil frihed og forkyndelsesfrihed går? Enhver sag er noget andet. Anthon M. Jensen-sagen, Kuresagen, Otto Larsen-sagen, Arboe Rasmussen-sagen, Kalmeyersagen, Søbyesagen osv. og juleprædikensagen 1983. Det er altid en ny sag, en ny situation, der skal vurderes på en anden og ny måde. Ellers kræver det nogle faste, firkantede normer. Frihed er at vurdere, er at respektere nuancer.

Fru Bodil Koch sagde ved debatten i 1957 (Folketingstidende 1957-58, sp. 330:

»Spørgsmålet om forkyndelsesfrihed er ... ikke et spørgsmål om tolerance.«

Derfor kan forskellige tolkninger brydes i frihed i den danske folkekirke. Folkekirkens frihed er for venstre altafgørende, men spørgsmålet om, hvem der kan og skal sikre denne frihed, vil altid kunne underkendes, mistænkeliggøres og angribes. Nogle vil gerne, at det er lokalstyret, at det er lokale politiske synspunkter, der skal have lov til at styre. Andre vil bispekirken, synoden. Og endelig vil andre være talsmænd for statskirken. Venstre vil ingen af disse dele alene.

Ved debatten (Folketingstidende 1957-58, sp. 343) sagde Poul Hartling bl.a.: